

Статистика на финансиските сметки – квартални состојби

Дирекција за статистика
Отсек за статистика на финансиски сметки
април 2024 година

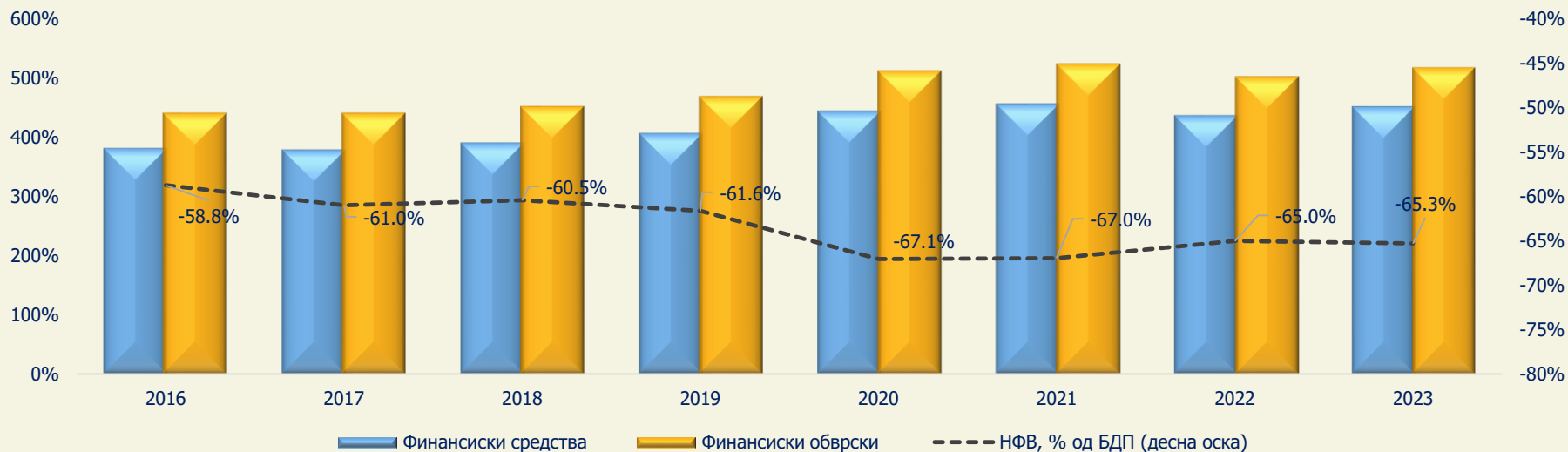
Анализа на финансиските сметки – состојби на крајот на четвртиот квартал од 2023 година, по сектори и инструменти

Финансиски средства и обврски на националната економија

- **Негативната нето финансиска позиција** на домашната економија **на крајот од 2023 година изнесува 549 милијарди денари**, што претставува продлабочување за 12,1 милијарда денари во однос на претходниот квартал. Во однос на крајот на 2022 година НФП е продлабочена за 26,8 милијарди денари.
- Во однос на релативните показатели, **негативната нето-позиција во четвртиот квартал изнесува 65,3% од БДП***, што претставува зголемување од 0,3 п.п., односно 1,4 п.п., на годишно и на квартално ниво, соодветно.

Вкупни финансиски средства, обврски и нето финансиска вредност-национална економија (% од БДП)

* Податокот за БДП е годишен, извор: Државниот завод за статистика.

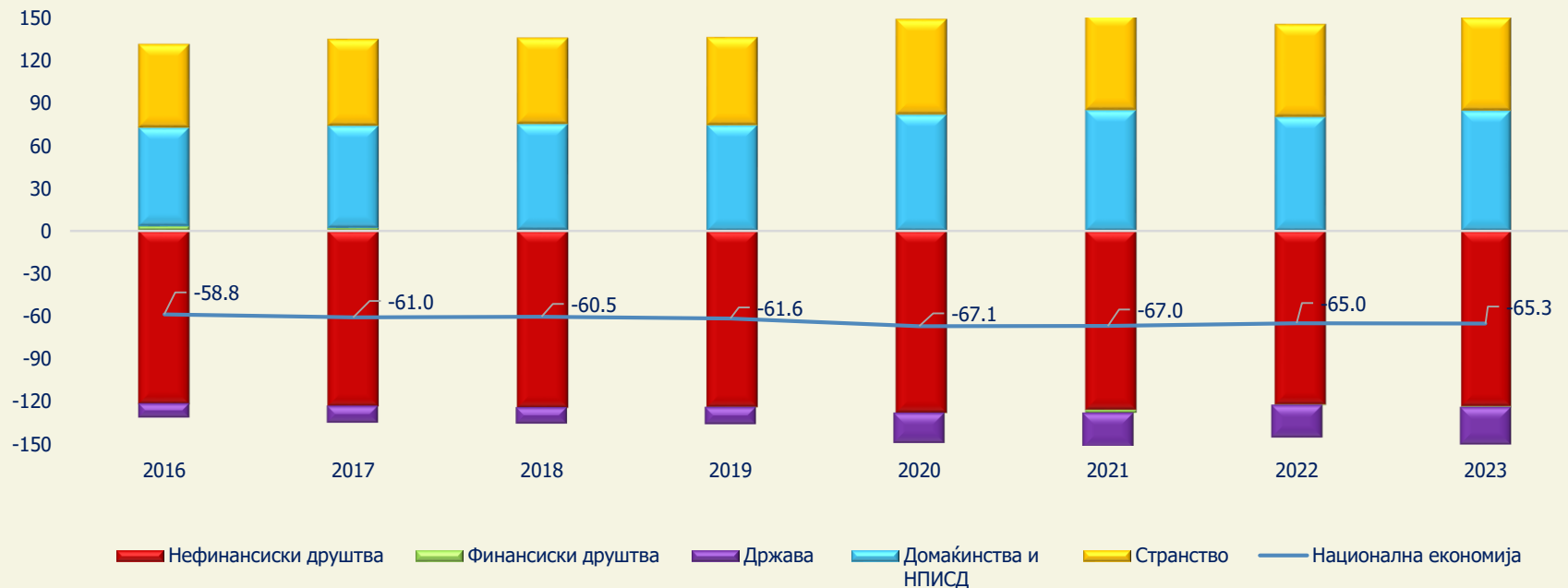
** Податоците за финансиските сметки содржат ревизии на податоците за кв. 1 - кв. 3 од 2023 година, како резултат на ревизијата на БДП за 2023 година и ревизиите во примарните статистики.

Финансиски средства и обврски на националната економија

- Анализирано од аспект на секторите, домаќинствата и секторот „странство“ се нето-кредитори и ги финансираат останатите сектори во националната економија (НФД и државата), коишто се нето-должници. Финансискиот сектор и натаму има речиси избалансирана нето финансиска позиција.
- Динамички гледано, продлабочувањето на негативната НФВ произлегува од зголемената негативна НФВ на државата и нефинансиските друштва, во услови на подобрена позиција на домаќинствата.

Нето финансиска вредност, по сектори
(% од БДП)

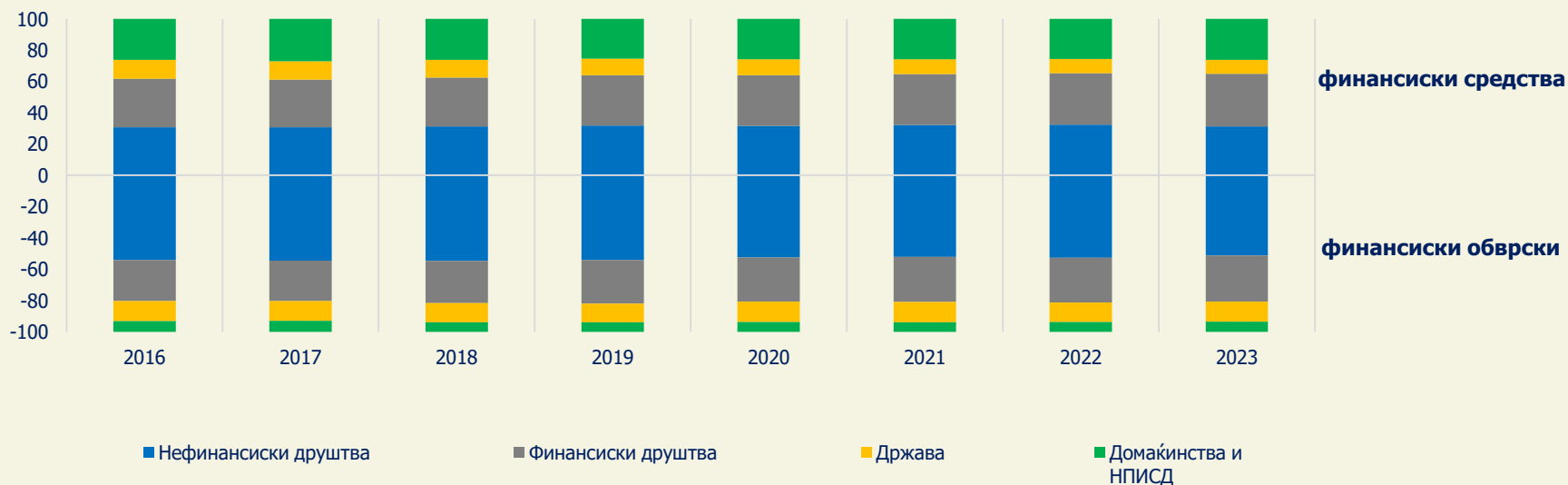

Финансиски средства и обврски на националната економија, по сектори

- Структурата на **средствата на националната економија** укажува на тоа дека нема значителни промени, при што секторот НФД и финансиските друштва имаат најголемо (речиси подеднакво) учество, потоа следуваат домаќинствата, како и државата којашто е со најмало учество во вкупните средства на националната економија.
- Во структурата на **вкупните обврски** по сектори, нефинансиските друштва имаат најголемо учество, по што следуваат финансиските друштва и државата. Домаќинствата имаат најмало учество во вкупните обврски на националната економија.

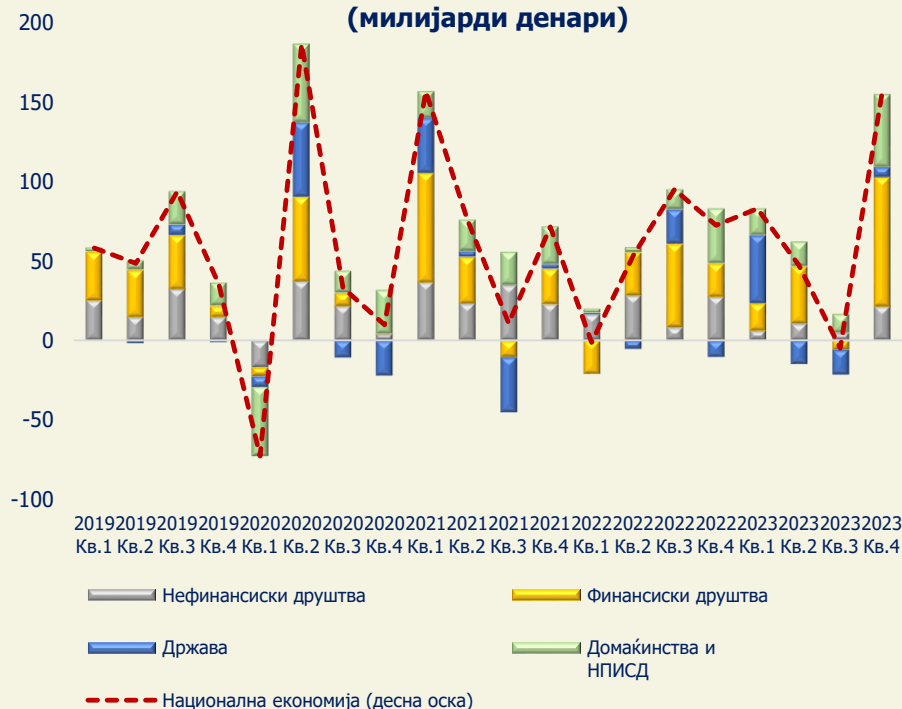
Финансиски средства и обврски на националната економија - по сектори
(во %)

Финансиски средства и обврски на националната економија, по сектори

- На крајот на 2023 година, **вкупните средства на националната економија** изнесуваат 3.790 милијарди денари и остварија квартален раст од 154,8 милијарди денари, или 4,3%. Во однос на последниот квартал од 2022 година, вкупните средства на националната економија бележат пораст од 280 милијарди денари, или 8%.
- Нагорната промена на квартално и на годишно ниво е резултат на зголемените средства кај сите сектори, а најмногу кај финансиските друштва и домаќинствата.

Квартална промена на вкупните средства, по сектори
(милијарди денари)

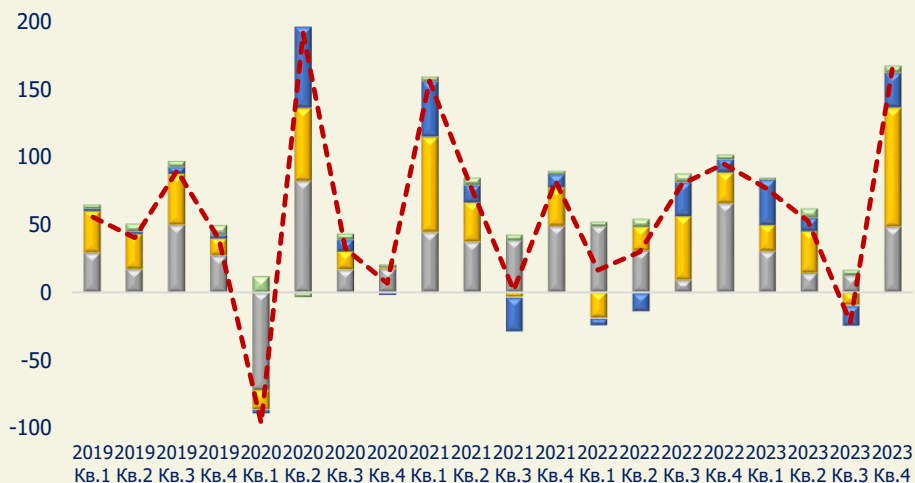
Годишна промена на вкупните средства, по сектори
(милијарди денари)

Финансиски средства и обврски на националната економија, по сектори

- На крајот на 2023 година, **вкупните обврски** изнесуваат 4.339 милијарди денари и остварија квартален раст од 166,9 милијарди денари, или 4%. Во споредба со последниот квартал од претходната година, вкупните обврски бележат пораст од 306,7 милијарди денари.
- Најголем придонес кон кварталниот и годишниот раст имаат финансиските и нефинансиските друштва, при помал придонес на државата и домаќинствата.

Квартална промена на вкупните обврски, по сектори
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по сектори
(милијарди денари)

Нефинансиски друштва
 Финансиски друштва
 Држава
 Домаќинства и НПСД
--- Национална економија (десна оска)

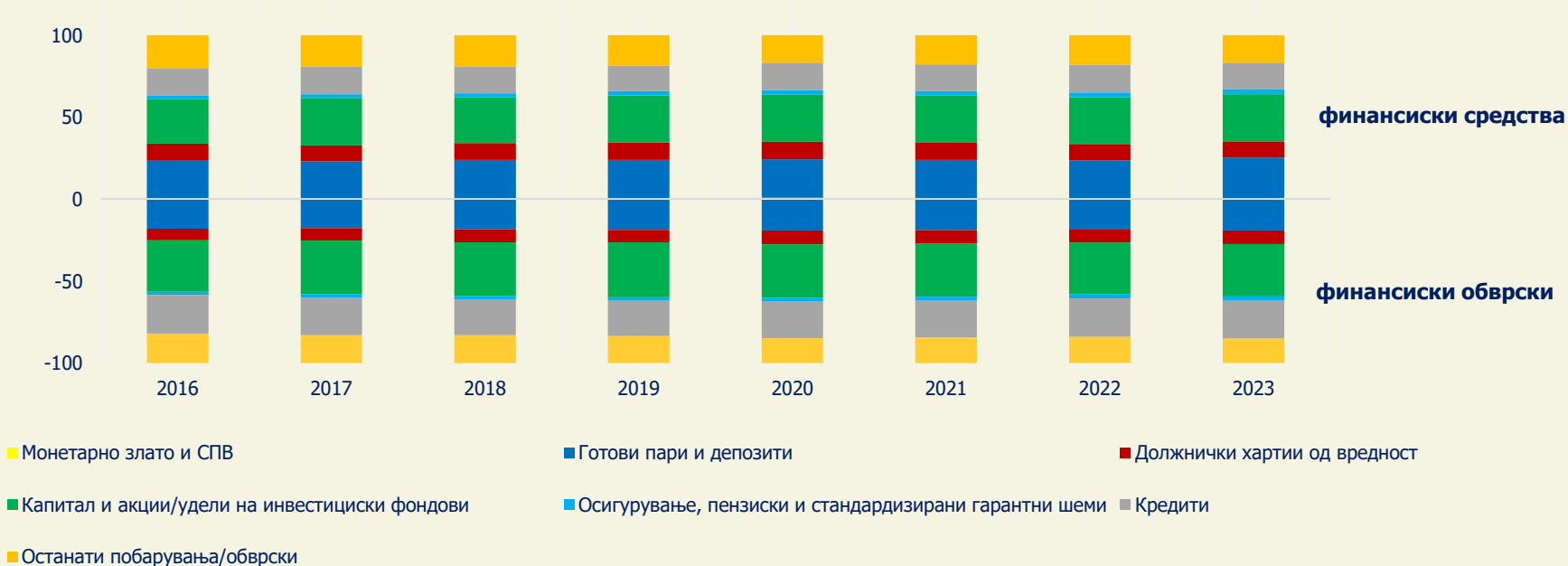
Нефинансиски друштва
 Финансиски друштва
 Држава
 Домаќинства и НПСД
— Национална економија (десна оска)

Финансиски средства и обврски на националната економија, по инструменти

- Структурата на **инструментите на страната на средствата** покажува дека нема значителни промени во последниот квартал. И натаму најголемо учество има инструментот капитал, по кој следуваат готовите пари и депозитите, останатите побарувања, кредитите и ХВ. Монетарното злато и СПВ имаат најмало учество во структурата на средствата.
- Инструментите капитал и кредити се најзастапени во структурата на **вкупните обврски**, по кои следуваат готовите пари и депозитите, останатите обврски и другите инструменти. Како и на страната на средствата, во последниот квартал, не се забележуваат значителни промени во структурата.

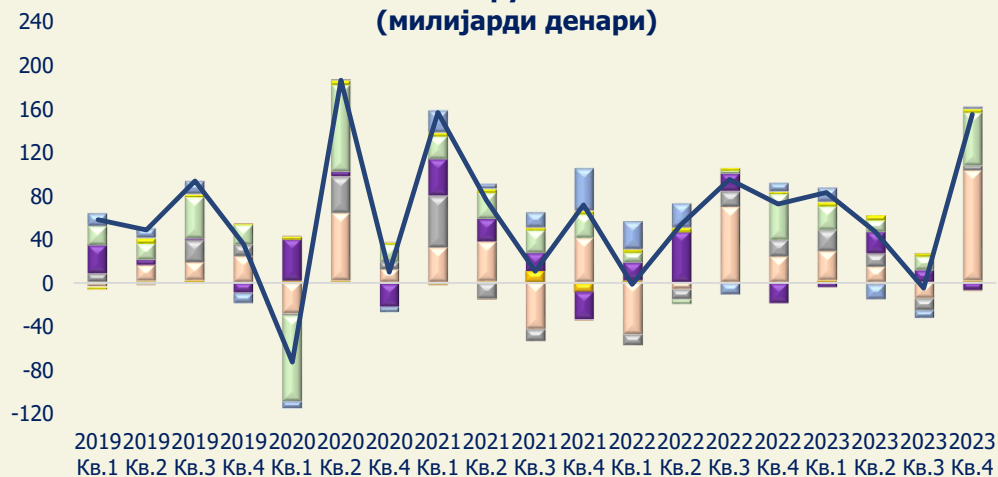
Финансиски средства и обврски на националната економија - по инструменти
(во %)

Финансиски средства и обврски на националната економија, по инструменти

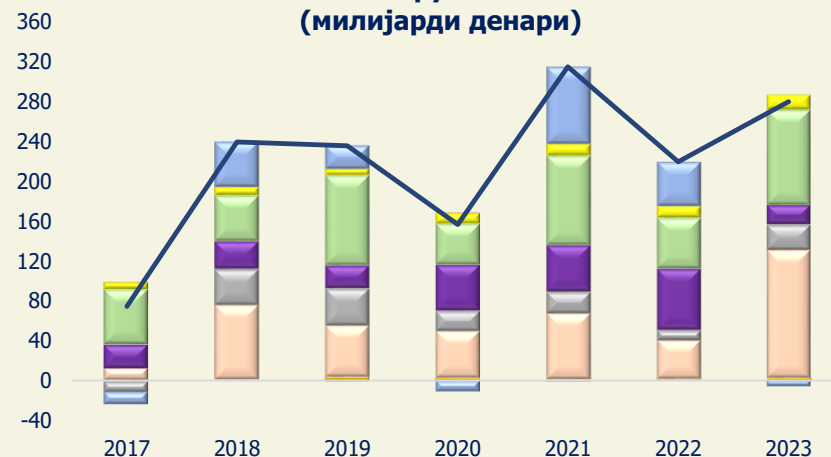
- Анализирano по инструменти, **на страната на средствата** најголем квартален раст е забележан кај готовите пари и депозитите (101,7 милијарди денари) и капиталот (49,1 милијарда денари).
- Во однос на крајот на 2022 година е забележан раст од 280 милијарди денари, при што зголемени средства има кај сите инструменти, со исклучок на останатите побарувања. Најголем придонес и за годишната промена имаа готовите пари и депозитите (128,5 милијарди денари) и капиталот (95,3 милијарди денари).

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

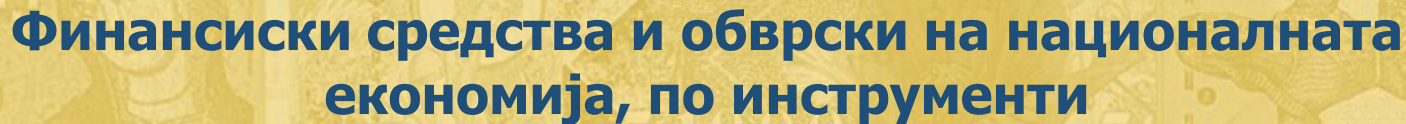

Останати побарувања
 Финансиски деривативи
 Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
 Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
 Кредити
 Должнички хартии од вредност
 Готови пари и депозити
 Монетарно злато и СПВ
 Вкупни финансиски средства

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

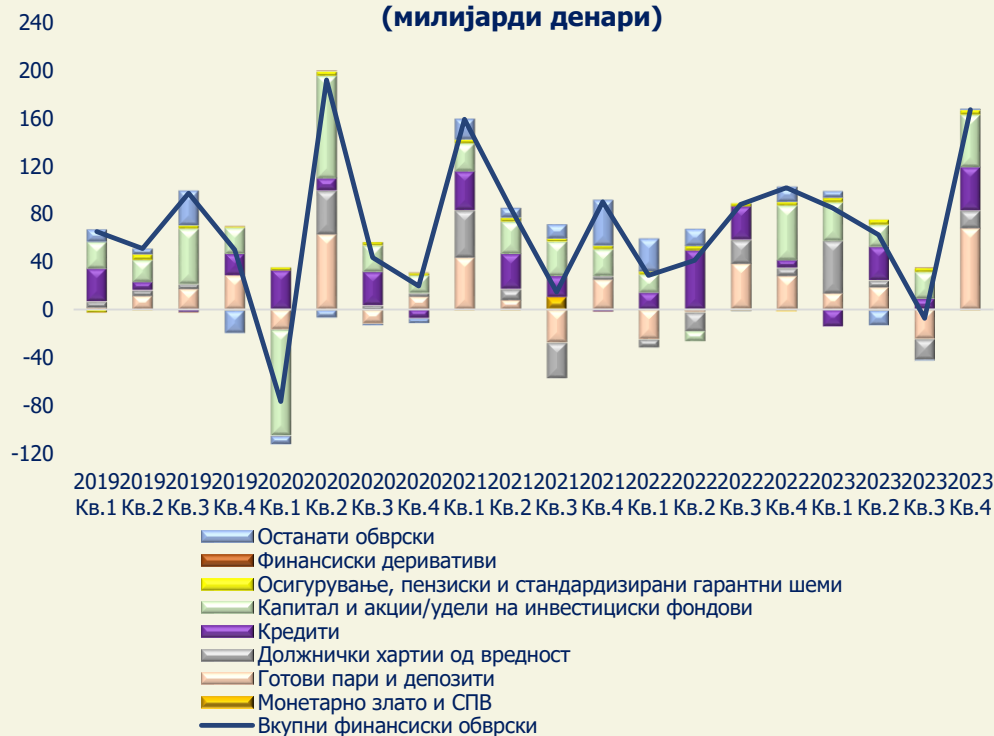

Останати побарувања
 Финансиски деривативи
 Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
 Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
 Кредити
 Должнички хартии од вредност
 Готови пари и депозити
 Монетарно злато и СПВ
 Вкупни финансиски средства

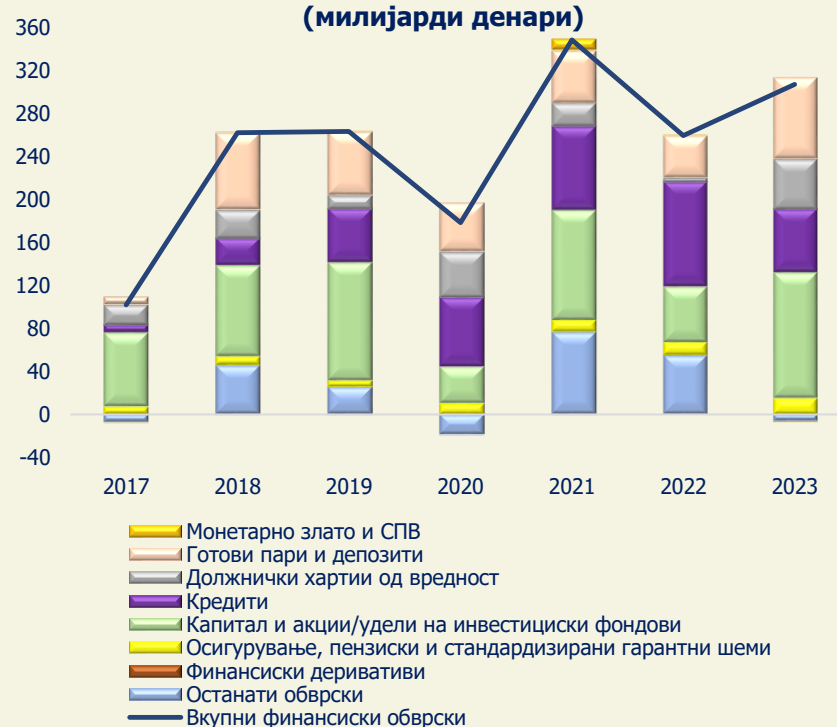

- **На страната на обврските** најголем квартален раст е забележан кај готовите пари и депозитите (67,7 милијарди денари), капиталот (43,9 милијарди денари) и кредитите (36,3 милијарди денари).
- Во однос на **последниот квартал од 2022 година**, во порастот од 306,7 милијарди денари, најголем придонес имаат капиталот (116,6 милијарди денари), готовите пари и депозитите (75,7 милијарди денари), кредитите (59,4 милијарди денари) и должничките хартии од вредност (46,7 милијарди денари), при намалени останати обврски (6,2 милијарди денари).

**Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)**

**Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)**

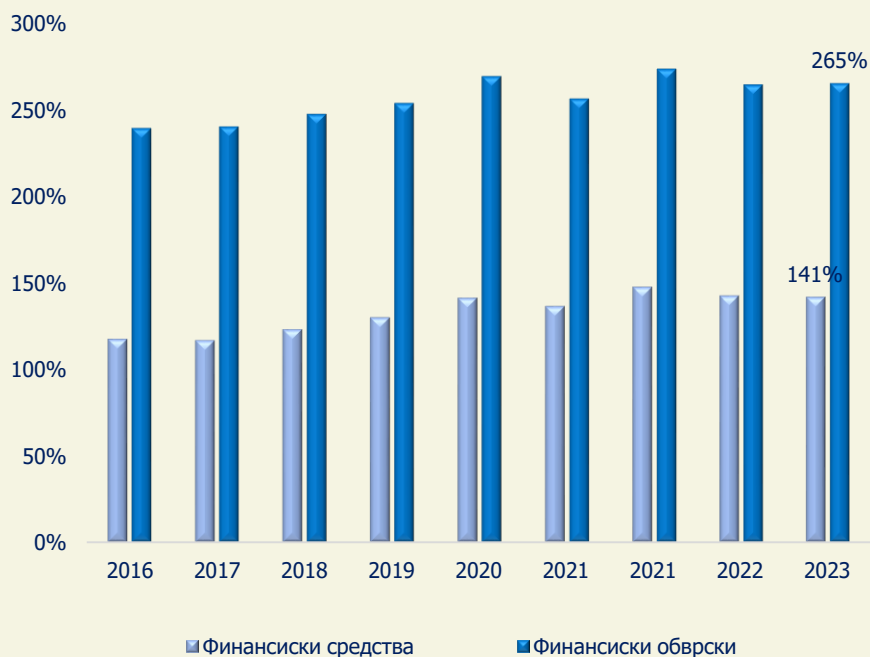
АНАЛИЗА НА ПОДАТОЦИТЕ ЗА ФИНАНСИСКАТА СМЕТКА ПО СЕКТОРИ

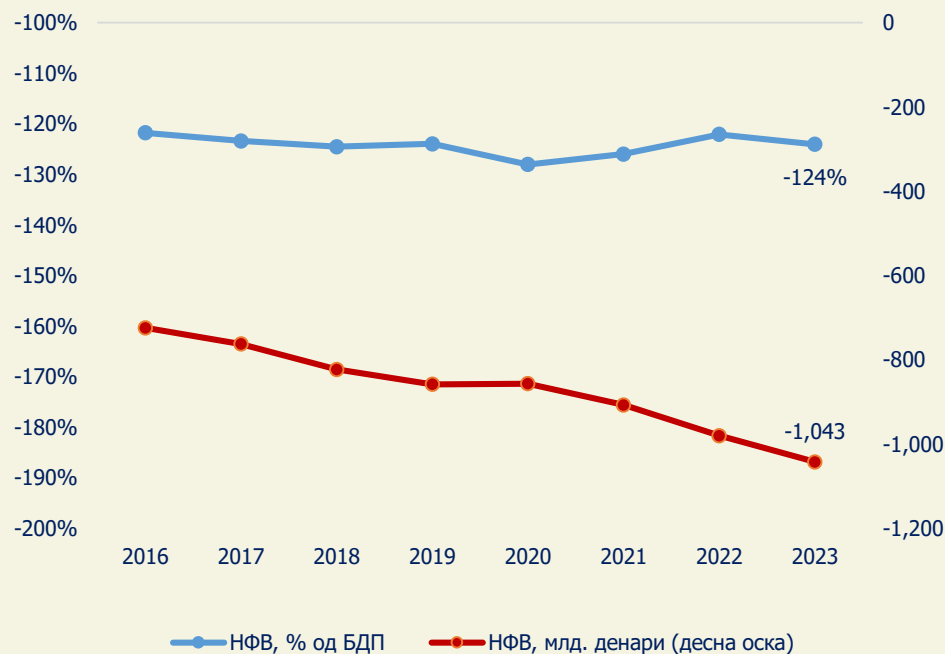
Сектор на нефинансиските друштва (НФД)

- **Нето финансиската вредност** на секторот НФД во четвртиот квартал од 2023 година е негативна и изнесува 1.043 милијарди денари, што претставува квартално продлабочување од 26,9 милијарди денари, или 2,6%. На годишно ниво, негативната нето финансиска вредност е зголемена за 62,1 милијарда денари, или 6,3%.
- Анализирано низ релативните показатели, негативната нето финансиска вредност изнесува 124% од БДП, што претставува зголемување од 3 п.п. во однос на претходниот квартал.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

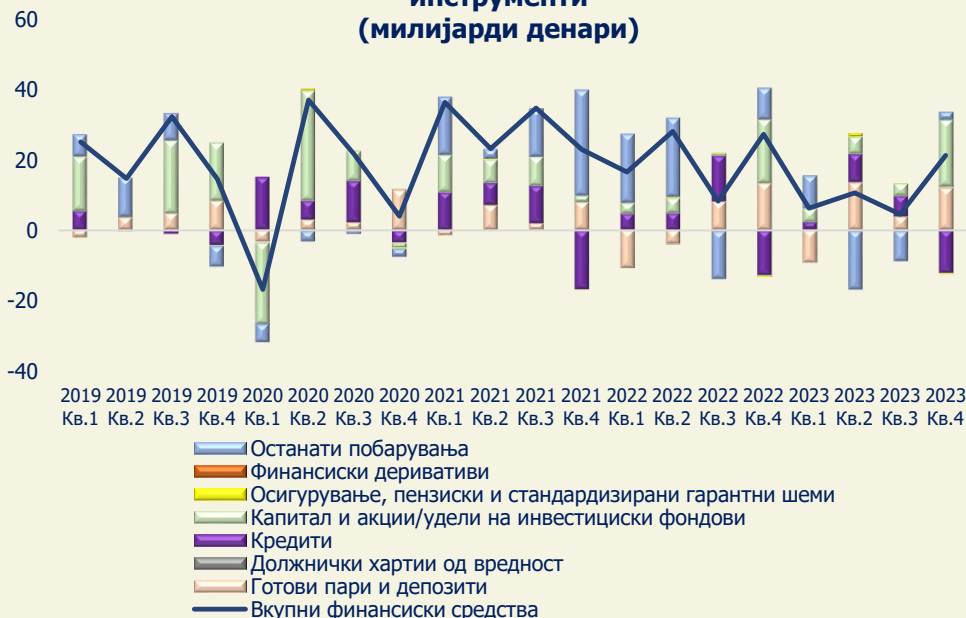
Нето финансиска вредност на НФД

Сектор на нефинансиските друштва (НФД)

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

- **Кварталната промена** на вкупните средства е позитивна и изнесува 21,3 милијарди денари, при што најголемо учество во порастот имаат капиталот и акциите/уделите на инвестициските фондови (19 милијарди денари), по што следуваат готовите пари и депозитите (12 милијарди денари), при пад на кредитите од 12,3 милијарди денари.
- **Во однос на крајот на 2022 година** вкупните средства се зголемени за 42,9 милијарди денари, при што најголемо учество во порастот имаат капиталот и акциите/уделите на инвестициските фондови (31,5 милијарди денари) и готовите пари и депозитите (19,7 милијарди денари), при пад на останатите побарувања (13,9 милијарда денари).

Сектор на нефинансиските друштва (НФД)

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

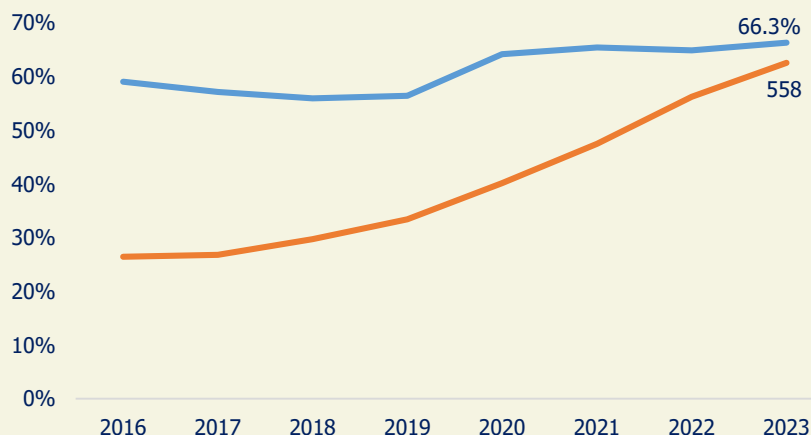
- **Кварталната промена** на вкупните обврски е позитивна и изнесува 48,2 милијарди денари, главно како резултат на порастот на капиталот (29,6 милијарди денари) и кредитите (17,5 милијарди денари).
- **Во однос на крајот на 2022 година** вкупните обврски се зголемени за 105 милијарди денари, со најголем придонес на капиталот (81,9 милијарди денари) и кредитите (36,3 милијарди денари), при пад на останатите обврски (13,2 милијарди денари).

Долг на секторот на НФД

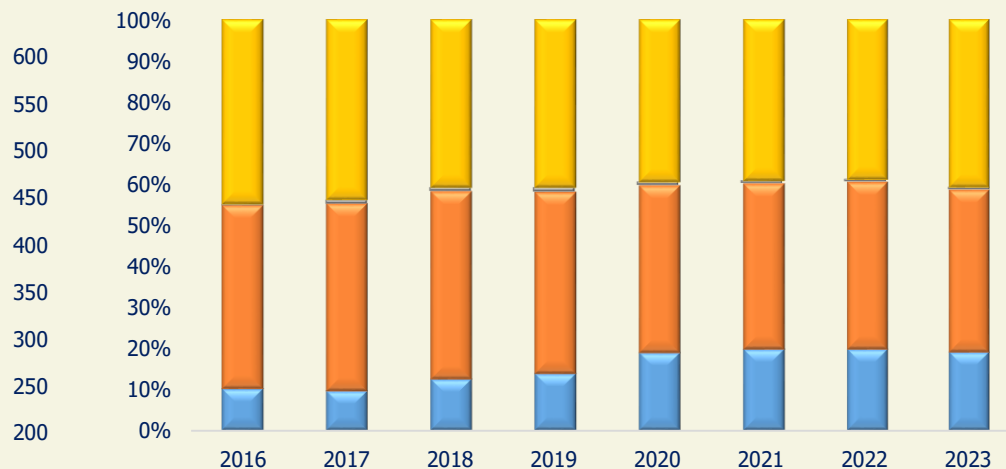
- Долгот* на НФД во четвртиот квартал од 2023 година изнесува 66,3% од БДП, што претставува зголемување во однос на претходниот квартал од 17,5 милијарди денари или 2,1 п.п., главно поради растот на задолжувањето на претпријатијата од странство. На годишно ниво, долгот на НФД бележи раст од 36,3 милијарди денари и е повисок за 1,4 п.п. од БДП.
- Од секторски аспект, НФД речиси подеднакво се задолжуваат од финансискиот сектор (банките) и од странство, додека помал дел отпаѓа на меѓукомпаниското задолжување.

Долг на нефинансиските друштва

— Долг на НФД, % од БДП
— Долг на НФД, милијарди денари (десна оска)

Структура на долгот на нефинансиските друштва, по сектори

■ Непинансиски друштва ■ Финансиски друштва ■ Држава ■ Странство

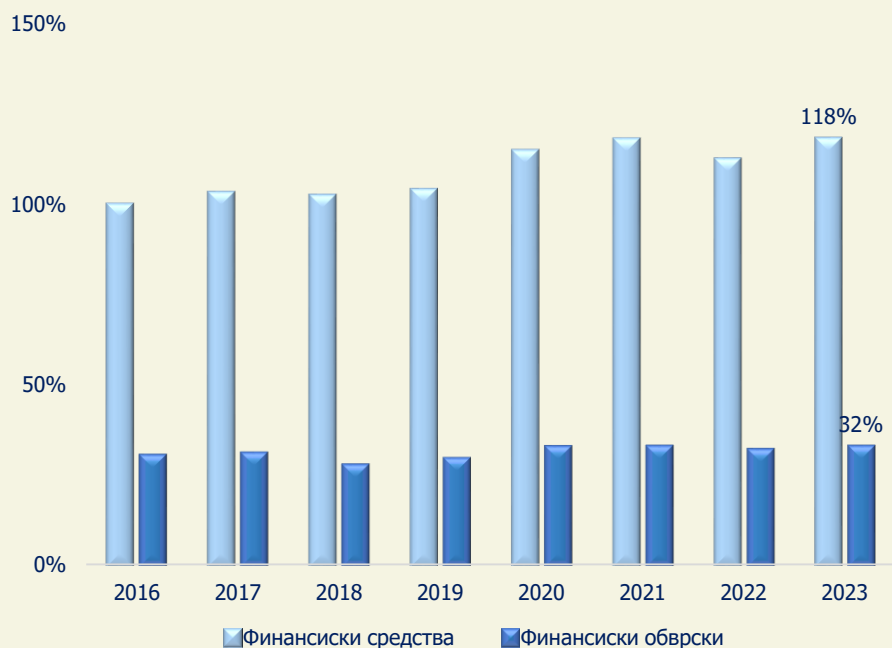
*) Во долгот на НФД и останатите сектори во анализата, влегуваат финансиските инструменти: кредити и должнички хартии од вредност

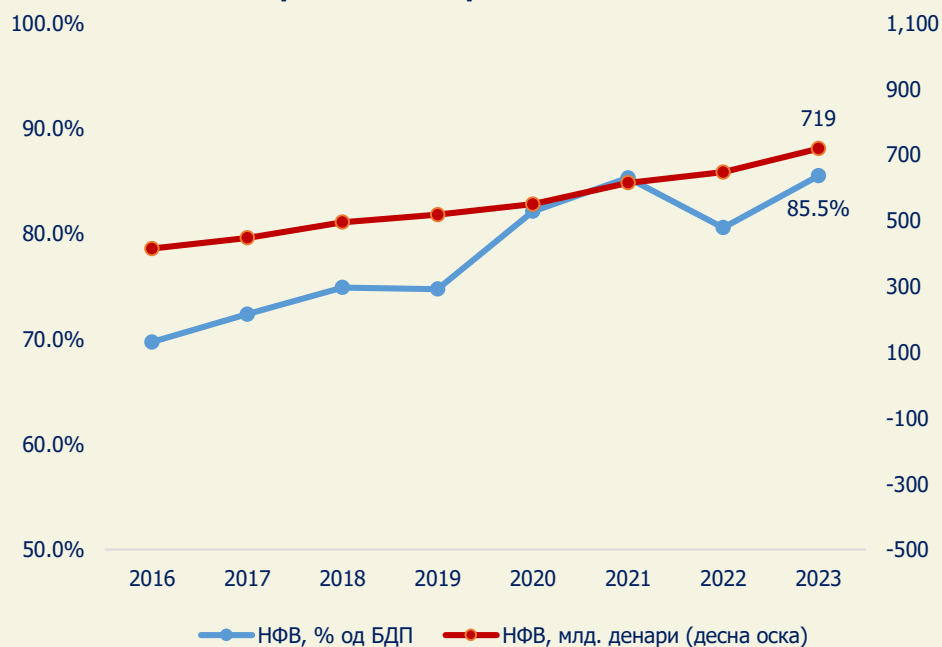
Сектор на домаќинствата

- **Позитивната нето-позицијата на домаќинствата** на крајот од 2023 година изнесува 718,6 милијарди денари, или 85,5% од БДП. На квартална основа е остварен раст од 40,5 милијарди денари, или 6%. Подобрата позитивна нето-позиција произлегува од поголемиот раст на финансиските средства (46,1 милијарда денари) во споредба со растот на обврските (5,6 милијарди денари). На годишна основа, растот на нето-позицијата на домаќинствата изнесува 71,5 милијарди денари, односно 11,1%.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

Нето финансиска вредност на домаќинствата

Сектор на домаќинствата

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

- Вкупните средства на домаќинствата во четвртиот квартал се зголемени за 46,1 милијарда денари или 4,9%, **на квартална основа**. Гледано по инструменти, растот пред сè се должи на зголемувањето кај капиталот и акциите/уделите на инвестициските фондови (23,3 милијарди денари), по што следуваат готовите пари и депозитите (16,6 милијарди денари).
- Во споредба со **крајот од 2022 година**, средствата на домаќинствата се повисоки за 90,3 милијарди денари, со најголем придонес на капиталот и акциите/уделите на инвестициските фондови (39,3 милијарди денари), по кои следат готовите пари и депозитите (29,6 милијарди денари) и побарувања врз основа на осигурувањето (13,9 милијарди денари).

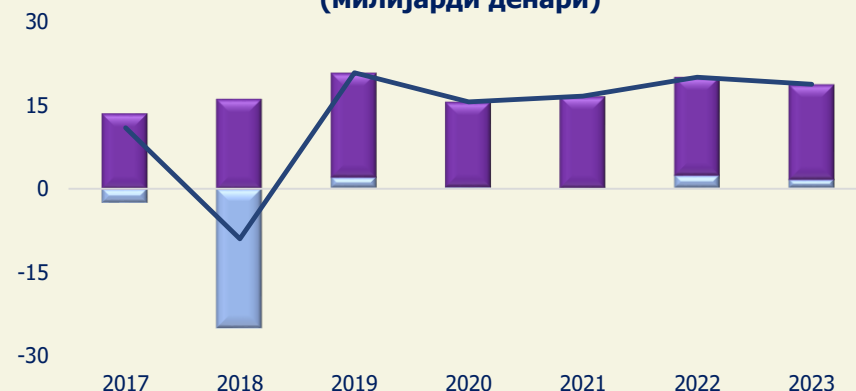

Сектор на домаќинствата

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

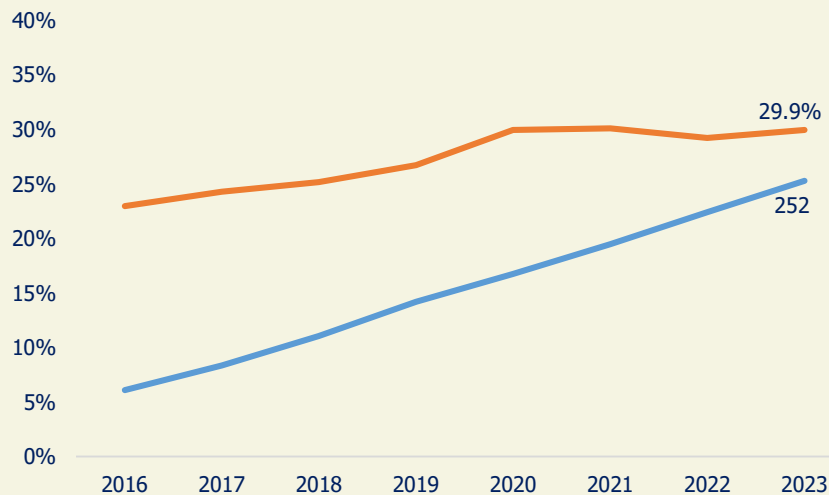
- На страната на обврските, **во четвртиот квартал од 2023** година е остварен квартален раст од 5,6 милијарди денари, или 2,1%. Ова зголемување е во најголем дел резултат на повисоките кредити за 4,6 милијарди денари, коишто воедно имаат и најголемо учество во структурата на финансиските обврски на домаќинствата.
- Во споредба **со крајот на 2022 година**, вкупните обврски пораснаа за 18,7 милијарди денари или 7,5%. Растот произлегува од зголемените кредити за 17,1 милијарда денари и останатите обврски за 1,6 милијарди денари.

Долг на секторот „домаќинства“

- **Долгот на домаќинствата** на крајот од 2023 година изнесува 29,9% од БДП, што претставува зголемување во однос на претходниот квартал од 0,5 п.п. Во однос на претходната година, долгот е зголемен за 17,1 милијарда денари или 0,7 п.п. од БДП.
- Од секторски аспект, задолжувањето на домаќинствата во најголем дел е врз основа на кредити од банките коишто во структурата на долгот учествуваат со 91%, а помал дел отпаѓа на задолжувањето од странство и од секторот ОФИ.

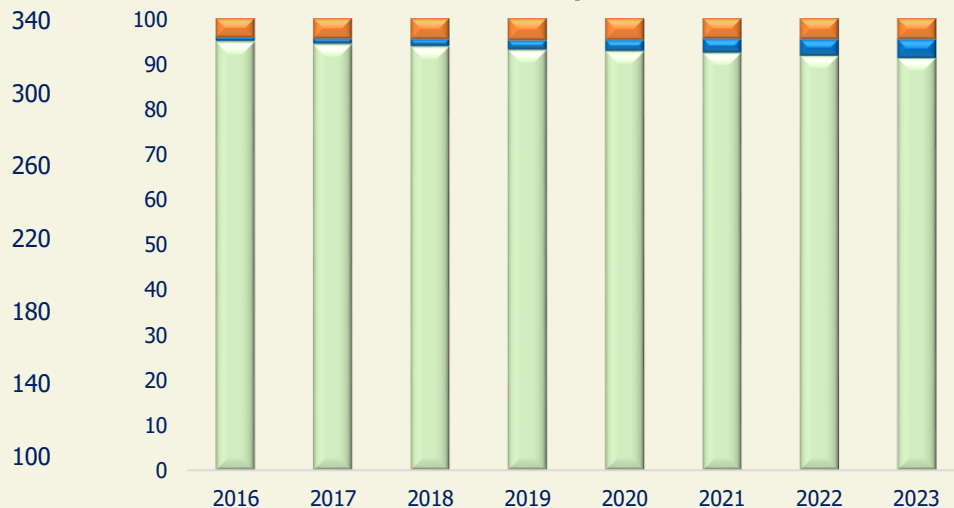
Долг на домаќинствата

— Долг на домаќинства, % од БДП

— Долг на домаќинства, милијарди денари (десна оска)

Структура на долгот на домаќинствата, по сектори

■ Банки и штедилници ■ ОФИ ■ Држава ■ Странство

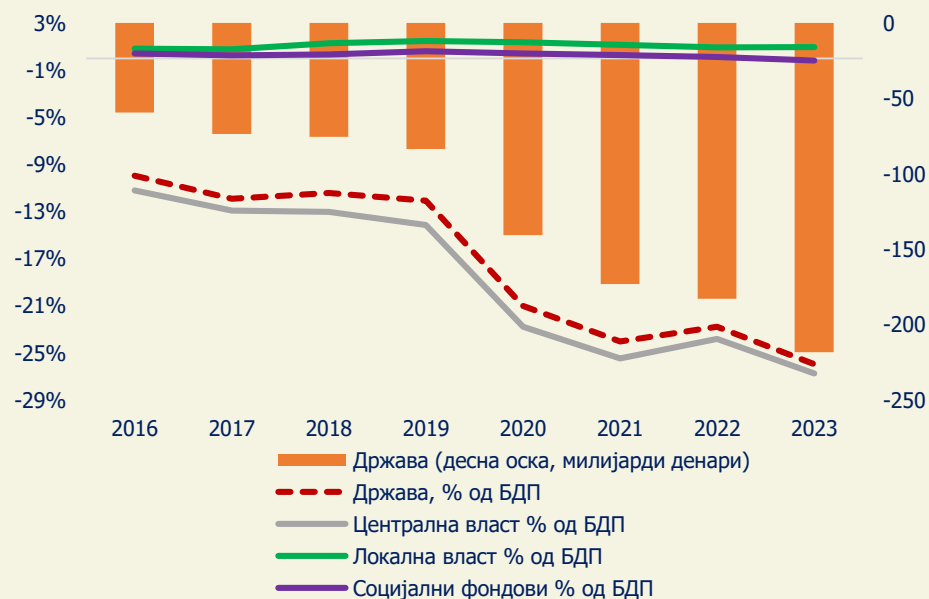
Сектор „држава“

- **Негативната нето финансиска вредност на државата** во последниот квартал од 2023 година изнесува 218,3 милијарди денари и забележа квартално влошување од 19 милијарди денари. Во однос на крајот на 2022 година, негативната нето финансиска вредност е влошена за 35,4 милијарди денари (19,3%).
- Анализирано по потсектори, негативната позиција во најголем дел е резултат на потсекторот „централна власт“, којшто има негативна НФВ од 26,8% од БДП. Локалната самоуправа има позитивна нето финансиска позиција од 1%, додека социјалните фондови имаат негативна НФВ од 0,2% од БДП.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

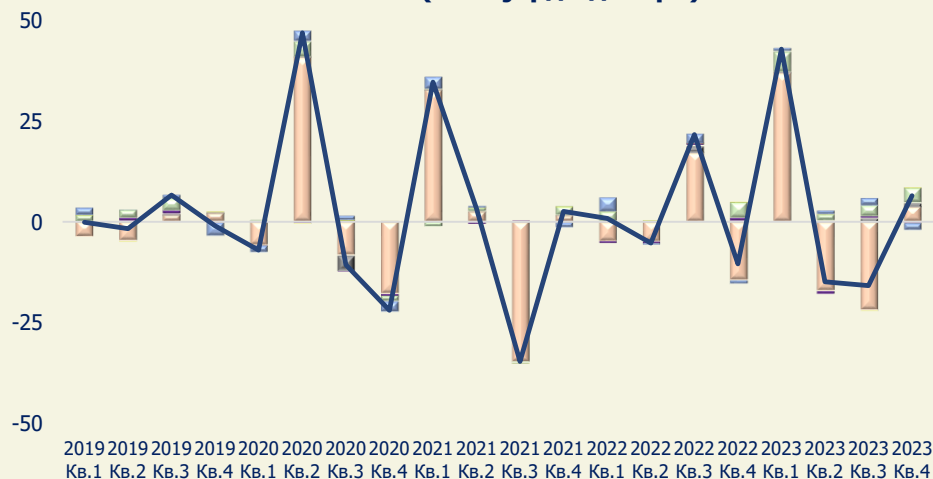
Нето финансиска вредност

Сектор „држава“

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

- Во последното тримесечје од 2023 година, вкупните средства на државата забележаа **квартално** зголемување од 6,5 милијарди денари, или 2%. Ова во најголем дел е резултат на зголемените депозити и растот на капиталот, по 3,7 милијарди денари.
- **Во однос на крајот на 2022 година**, вкупните средства забележаа раст од 18,7 милијарди денари или 5,8%. Зголемувањето се должи пред сè на побарувањата врз основа на капитал од 12,9 милијарди денари, потоа на растот на побарувањата врз основа на должничките ХВ од 2,6 милијарди денари, на готовите пари и депозитите за 1,9 милијарди денари и на останатите побарувања за 1,8 милијарди денари.

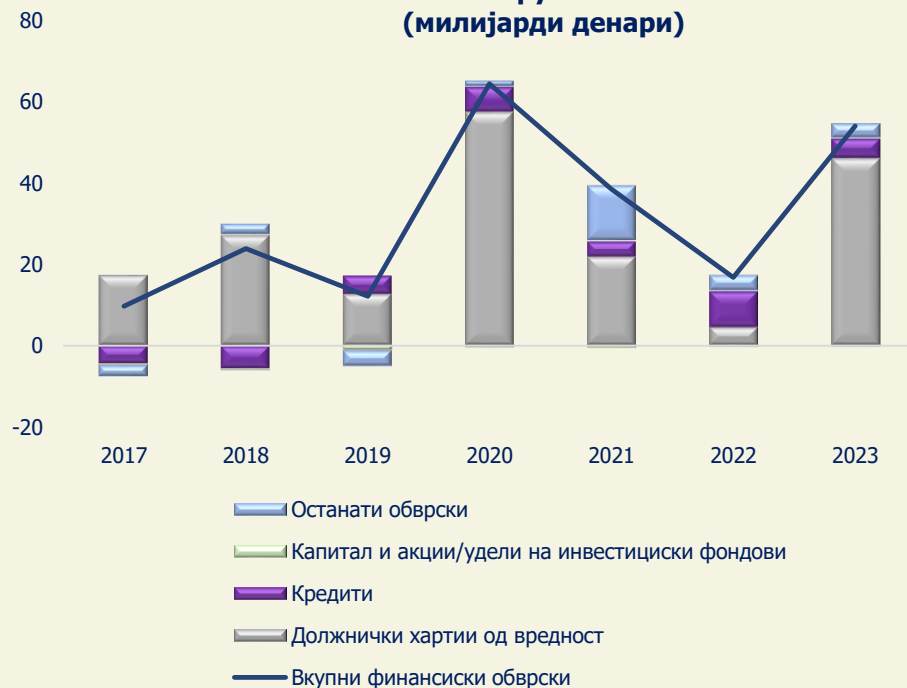

Сектор „држава“

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

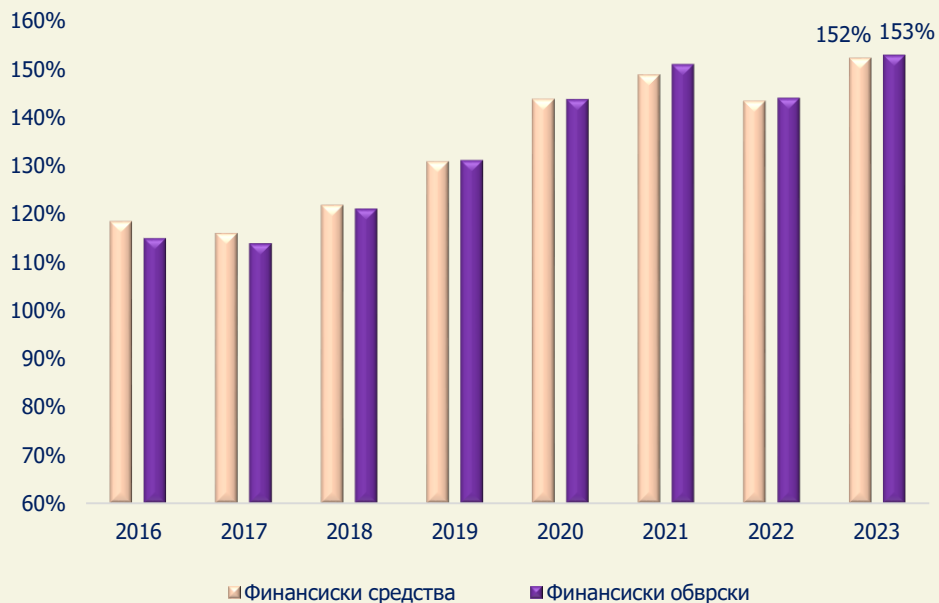
- На страната на обврските е забележано **квартално** зголемување од 25,4 милијарди денари, или 4,8%. Зголемувањето во најголем дел е резултат на зголемувањето на обврските врз основа на должничките хартии од вредност за 14,5 милијарди денари и растот на обврските врз основа на кредитите за 11,5 милијарди денари.
- **Во однос на крајот од 2022 година**, вкупните обврски се зголемени за 54 милијарди денари, или 10,8%. Растот во најголем дел е резултат на порастот кај должничките хартии од вредност за 46,2 милијарди денари, кредитите за 4,8 милијарди денари и останатите обврски за 3,5 милијарди денари.

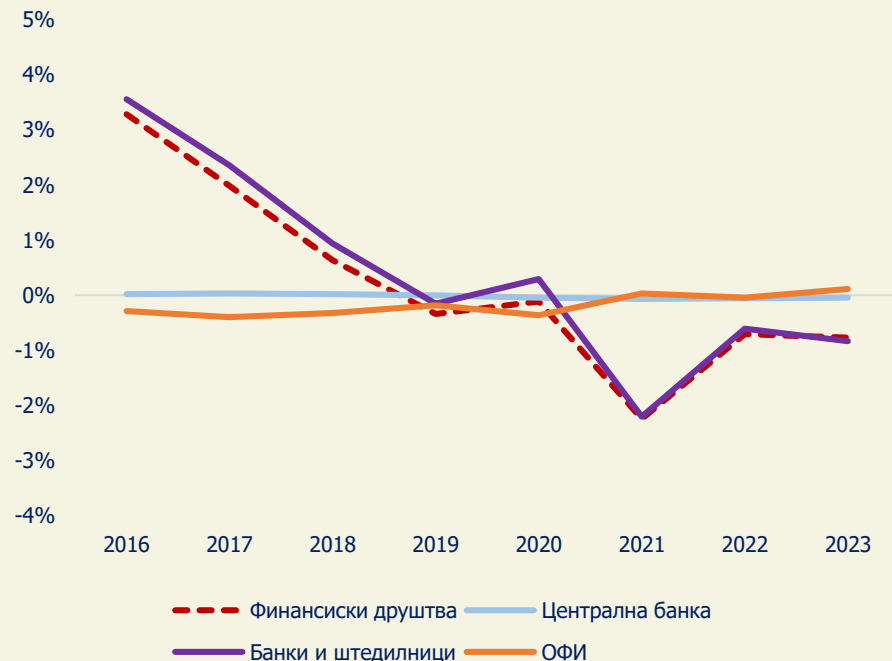
Сектор „финансиски друштва“ (ФД)

- **Нето финансиската вредност** на финансиските друштва на крајот на 2023 година е негативна и изнесува 6,5 милијарди денари, што претставува влошување за 6,8 милијарди денари во однос на претходниот квартал. Нето финансиската вредност е 0,8% од БДП, што е квартално влошување за 0.7 п.п.
- Анализирано по потсектори, влошената нето финансиска позиција на финансиските друштва е резултат на зголемување на негативната нето финансиската позиција на банките.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

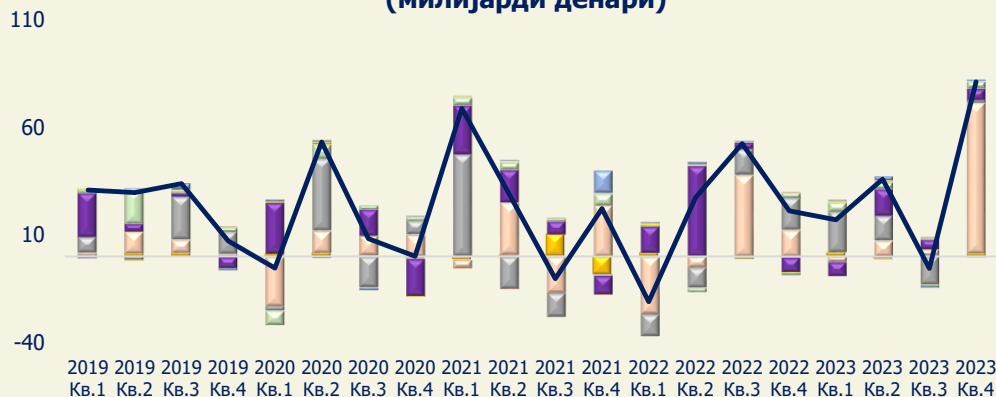
Нето финансиска вредност (% од БДП)

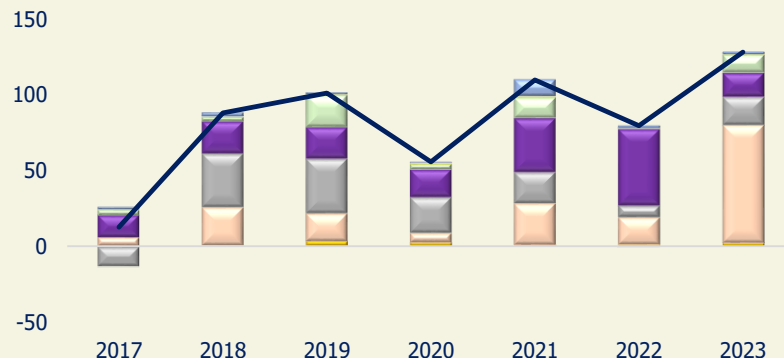
Сектор „финансиски друштва“ (ФД)

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

Останати побарувања
Финансиски деривативи
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Кредити
Должнички хартии од вредност
Готови пари и депозити
Монетарно злато и СПВ
Вкупни финансиски средства

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

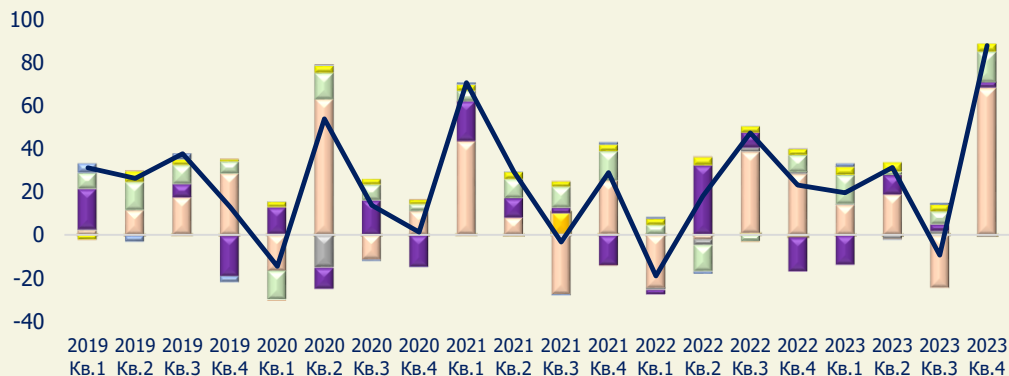
Останати побарувања
Финансиски деривативи
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Кредити
Должнички хартии од вредност
Готови пари и депозити
Монетарно злато и СПВ
Вкупни финансиски средства

- **На квартално ниво**, вкупните средства на финансиските друштва бележат раст од 81 милијарда денари, при што главен двигател на промените се готовите пари и депозитите (69,4 милијарди денари).
- **Во однос на крајот на 2022 година**, вкупните средства се зголемени за 128,2 милијарди денари, како резултат на порастот кај сите инструменти, во најголем дел на готовите пари и депозитите (77,3 милијарди денари), а потоа и на должничките хартии од вредност (19 милијарди денари), кредитите (15,8 милијарди денари) и капиталот (11,7 милијарди денари).

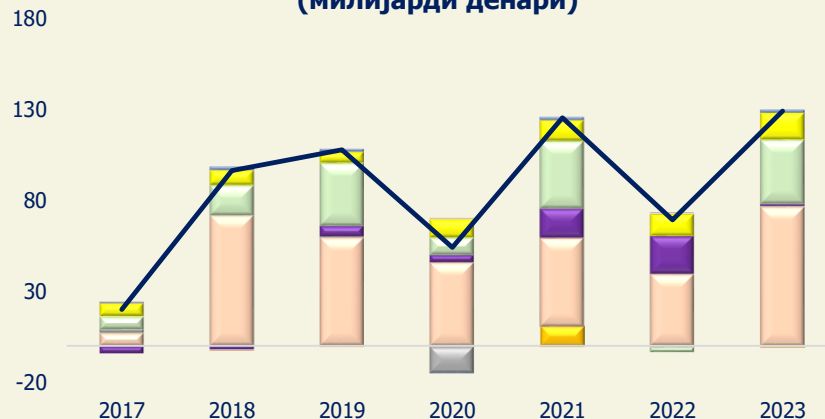
Сектор „финансиски друштва“ (ФД)

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

Останати обврски
Финансиски деривативи
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Кредити
Должнички хартии од вредност
Готови пари и депозити
Монетарно злато и СПВ
Вкупни финансиски обврски

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

Останати обврски
Финансиски деривативи
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Кредити
Должнички хартии од вредност
Готови пари и депозити
Монетарно злато и СПВ
Вкупни финансиски обврски

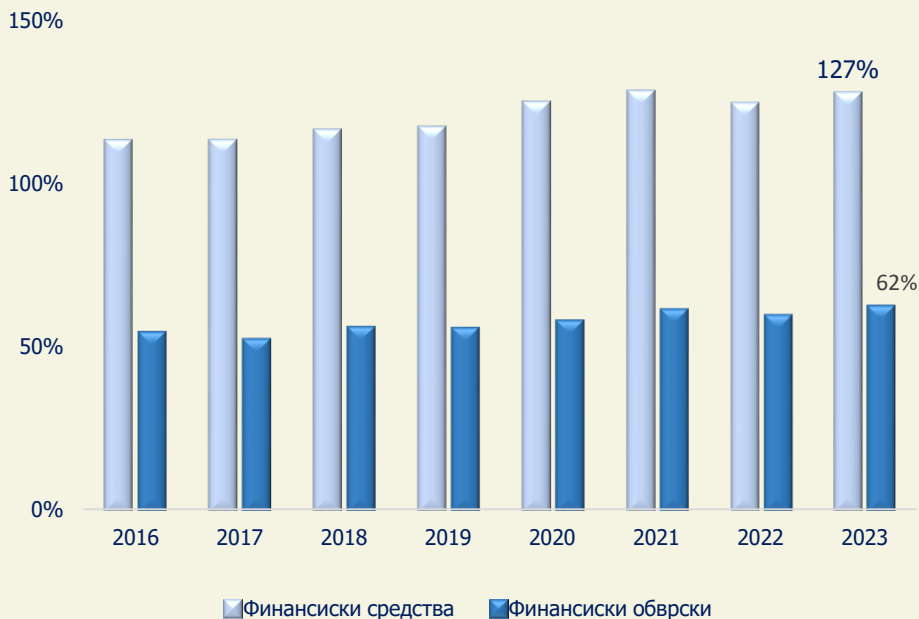
- Вкупните обврски бележат **квартален раст** од 87,7 милијарди денари, главно како резултат на зголемените обврски врз основа на готовите пари и депозити (67,7 милијарди денари) и капиталот (14,4 милијарди денари).
- **Во однос на крајот на минатата година**, вкупните обврски на финансиските друштва бележат пораст од 129 милијарди денари, главно како резултат на порастот на готовите пари и депозитите (75,7 милијарди денари), а потоа и на капиталот и акциите/уделите на инвестициските фондови (35,2 милијарди денари) и техничките резерви на осигурувањето (14,8 милијарди денари).

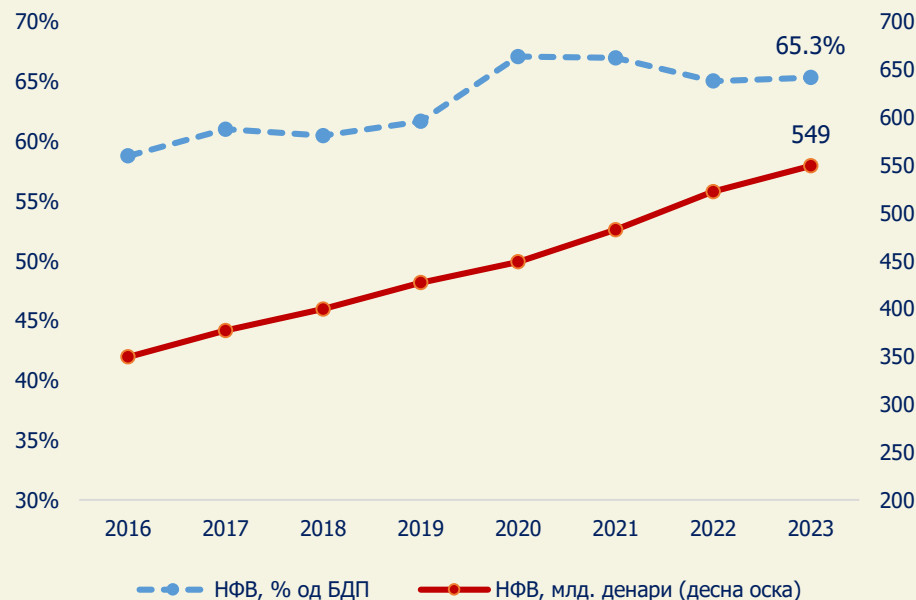
Сектор „странство“

- На крајот на четвртиот квартал, **нето-позицијата на секторот „странство“** е позитивна и изнесува 549 милијарди денари, што претставува раст од 26,8 милијарди денари (5,1%) во однос на крајот на минатата година, односно зголемување од 12,1 милијарда денари во однос на претходниот квартал. Промената на позитивната нето-позиција на секторот „странство“ произлегува од поголемиот раст на финансиските средства, во однос на финансиските обврски.
- Во однос на релативните показатели, позитивната нето-позиција изнесува 65,3% од БДП, што претставува зголемување од 0,3 п.п. во однос на крајот на 2022 година. Во однос на претходниот квартал, таа бележи зголемување од 1,4 п.п.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

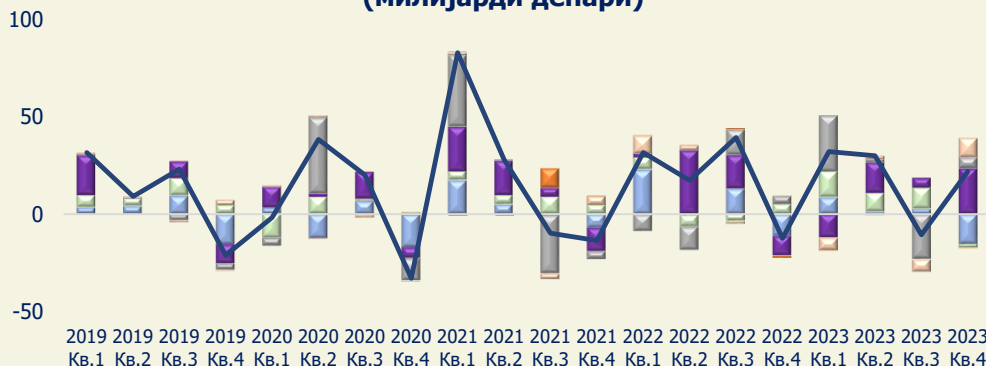
Нето финансиска вредност на секторот странство

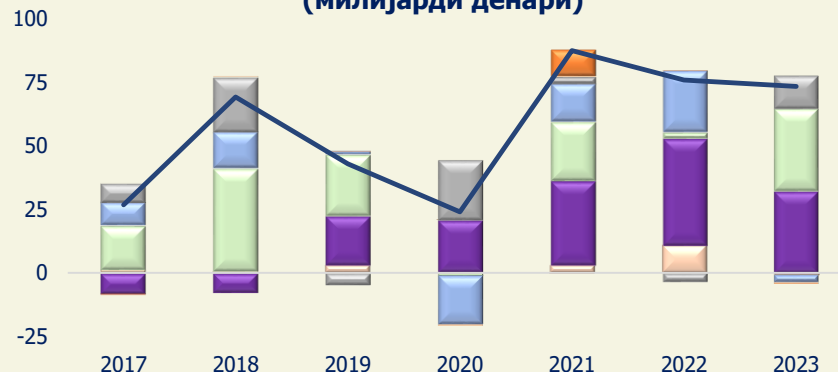
Сектор „странство“

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

- Монетарно злато и СПВ
- Готови пари и депозити
- Должнички хартии од вредност
- Кредити
- Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
- Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
- Финансиски деривативи
- Останати побарувања
- Вкупни финансиски средства

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

- Монетарно злато и СПВ
- Должнички хартии од вредност
- Останати побарувања
- Финансиски деривативи
- Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
- Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
- Кредити
- Готови пари и депозити
- Вкупни финансиски средства

➤ Во четвртиот квартал од 2023 година е остварен квартален раст на **вкупните финансиски средства на секторот странство** од 21,9 милијарди денари, односно 2,1%. Гледано по инструменти, квартално зголемување е забележано кај кредитите (23,4 милијарди денари) и кај готовите пари и депозитите (9,9 милијарди денари), наспроти намалувањето кај останатите побарувања (15,3 милијарди денари).

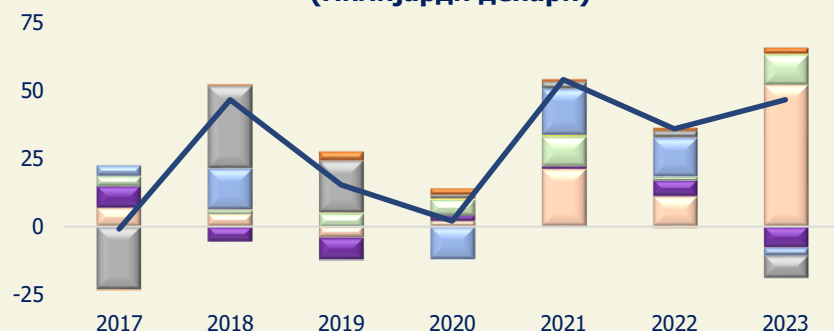
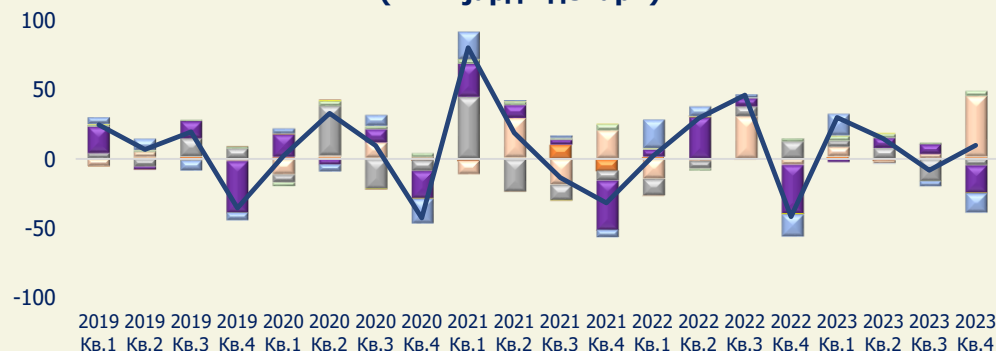
➤ **Во однос на крајот на 2022 година** е остварен раст од 73,3 милијарди денари, односно 7,4%. Најголем раст има кај капиталот и кредитите по околу 32 милијарди денари и должничките ХВ (13,1 милијарда денари). Намалување е забележано кај останатите побарувања (3 милијарди денари).

Сектор „странство“

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

Останати обврски
Финансиски деривативи
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Кредити
Должнички хартии од вредност
Готови пари и депозити
Монетарно злато и СПВ
Вкупни финансиски обврски

Монетарно злато и СПВ
Должнички хартии од вредност
Останати обврски
Финансиски деривативи
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Кредити
Готови пари и депозити
Вкупни финансиски обврски

➤ На страната на **вкупните финансиски обврски** е остварен квартален раст од 9,8 милијарди денари, односно 1,9%, како резултат на зголемувањето на обврските врз основа на готовите пари и депозитите (44 милијарди денари), при намалување на обврските врз основа на кредитите од 19,9 милијарди денари и останатите обврски во износ од 14,3 милијарди денари.

➤ **Во споредба со крајот на 2022 година**, е остварен пораст од 46,5 милијарди денари, што е зголемување за 9,8%. Растот во најголем дел е одраз на зголемувањето на обврските врз основа на готовите пари и депозитите (51,9 милијарди денари) и капиталот и акциите/уделите на инвестициските фондови (11 милијарди денари), наспроти намалувањето на обврските врз основа на должничките хартии од вредност (8,4 милијарди денари) и на кредитите (7,6 милијарди денари).